

जुलै, २०२१ मध्ये उद्घवलेल्या पुरामुळे
झालेल्या नुकसानीसाठी बाधित
नागरिकांना मदत देण्याबाबत....

महाराष्ट्र शासन
महसुल व वन विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: सीएलएस-२०२१/प्र.क्र. २०३ /म-३
मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२
दिनांक : ११ ऑगस्ट, २०२१

संदर्भ : १) शासन निर्णय, महसुल व वन विभाग, क्रमांक: सीएलएस-२०१५/प्र.क्र.४०/म-३
 दिनांक १३.५.२०१५

२) शासन निर्णय, महसुल व वन विभाग, क्रमांक: सीएलएस-२०१७/प्र.क्र.२६७/म-३
 दिनांक २५.०९.२०१८

प्रस्तावना:

जुलै, २०२१ मध्ये झालेल्या अतिवृष्टीमुळे राज्यात विविध जिल्हयात उद्घवलेल्या पुरपरिस्थितीमुळे नुकसान झालेल्या बाधित नागरिकांना मदत देण्याबाबतचा प्रस्ताव मंत्रिमंडळास सादर करण्यात आला होता. सदर प्रस्तावावर दिनांक ३.८.२०२१० रोजी झालेल्या मंत्रिमंडळ बैठकीमध्ये घेण्यात आलेल्या निर्णयानुसार प्रस्तुत प्रकरणी शासन आदेश निर्गमित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:

जुलै, २०२१ मध्ये झालेल्या अतिवृष्टीमुळे राज्यात विविध जिल्हयात उद्घवलेल्या पुरपरिस्थितीमुळे झालेल्या नुकसानीसाठी बाधित झालेल्या नागरिकांना खालीलप्रमाणे मदत प्रदान करण्यास शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे.

अ. क्र.	मदतीची बाब व निकष	शिथील निकष व मदतीचे वाढीव दर	मदत निधी देण्यासाठी कार्यपद्धती
१.	पुरपरिस्थितीमुळे बाधित झालेल्या तसेच स्थलांतरित केलेल्या कुटुंबांना सानुग्रह अर्थसहाय्य	प्रति कुटुंब रु.५००० कपडयांचे नुकसानीकरिता प्रति कुटुंब रु ५००० घरगुती भांडी/वस्तु नुकसानीकरिता ४८ तासापेक्षा अधिक कालावधीकरिता क्षेत्र/घर पाण्यात बुडालेले असण्याची अट शिथील करण्यात येत आहे.	राज्य आपत्ती प्रतिसाद निधीच्या निकषामध्ये बसत असलेल्या प्रकरणी वाढीव दरातील फरकानुसार देय होणारा निधी लेखाशीर्ष २२४५२९९४ मधुन राज्य शासनाच्या निधीमधुन करण्यात यावा. ४८ तासापेक्षा अधिक कालावधीकरिता क्षेत्र/घर पाण्यात बुडालेले असण्याची अट शिथील करण्यात आल्यामुळे अशा प्रकरणात संपुर्ण निधी (रु १००००/-) राज्य शासनाच्या निधीतुन म्हणजेच लेखाशीर्ष २२४५२९९४ मधुन खर्च करण्यात यावा.

२.	पूर्णतः नष्ट झालेल्या पक्क्या/कच्च्या घरांसाठी	रु १,५०,०००/- प्रति घर	राज्य आपत्ती प्रतिसाद निधीच्या दरापेक्षा अधिक असलेल्या वाढीव दरातील फरकानुसार देय होणारा निधी लेखाशीर्ष २२४५२३२७ मध्ये राज्य शासनाच्या निधीमधुन करण्यात यावा
३	अंशात: पडझड झालेल्या (किमान ५०%) पक्क्या/कच्च्या घरांसाठी मदत	रु. ५०,०००/- प्रति घर	
४	अंशात: पडझड झालेल्या (किमान २५ %) पक्क्या/कच्च्या घरांसाठी मदत	रु. २५,०००/- प्रति घर	
५.	अंशात: पडझड झालेल्या (किमान १५ %) कच्च्या/पक्क्या घरांसाठी मदत	रु १५,०००/- प्रति घर	
६	नष्ट झालेल्या झोपडयांसाठी मदत	रु १५,०००/- प्रति झोपडी (शहरी भागात मात्र ही मदत घोषित केलेल्या झोपडपट्टी पट्ट्यातील पुनर्वसनासाठी पात्र असलेल्या झोपडयासाठी देय राहील. गामीण भागात अतिक्रमित झोपडी जे नियमितीकरणास पात्र आहेत पण अद्याप नियमितीकरण झालेली नाहीत ती पात्र राहतील)	
७.	अल्प व अत्यल्प शेतकऱ्यांना मृत पशुधनासाठी मदत	• दुधाळ जनावरे -- रु ४०,०००/- प्रति जनावर • ओढकाम करणारी जनावरे -- रु ३०,०००/- प्रति जनावर • ओढकाम करणारी लहान जनावरे -- रु २०,०००/- प्रति जनावर • मेंढी/बकरी/झुकर -- रु ४०००/- प्रति जनावर (कमाल ३ दुधाळ जनावरे किंवा कमाल ३ ओढकाम करणारी जनावरे किंवा कमाल ६ लहान ओढकाम करणारे जनावरे किंवा कमाल ३० लहान दुधाळ जनावरे प्रति कुटुंब या मर्यादित) • कुकुटपालन पक्षी- रु ५०/- प्रति पक्षी, अधिकतम रु ५०००/- प्रति कुटुंब	राज्य आपत्ती प्रतिसाद निधीच्या दरापेक्षा अधिक असलेल्या वाढीव दरातील फरकानुसार देय होणारा खर्च राज्य शासनाच्या निधीमधुन करण्यात यावा (लेखाशीर्ष २२४५२३६३)

८	मत्य बोटी व जाळ्यांसाठी अर्थसहाय्य	• बोटीचे अंशतः नुकसान - रु. १०,०००/- • बोटींचे पुर्णत : नुकसान - रु २५,०००/- • जाळ्यांचे अंशतः नुकसान- रु ५०००/- • जाळ्यांचे पुर्णतः नुकसान- रु ५०००/-	राज्य आपत्ती प्रतिसाद निधीच्या दरापेक्षा अधिक असलेल्या वाढीव दरातील फरकाचा देय होणारा खर्च राज्य शासनाच्या निधीमधून करण्यात यावा (लेखाशीर्ष २२४५२३८१)
९	हस्तकला / हातमाग कारागिर (यामध्ये बारा बलुतेदार, मुर्तीकार इ. यांचा समावेश राहील)	• जे स्थानिक रहिवाशी आहेत, ज्यांचे नाव स्थानिक मतदार यादीत आहे व जे रेशनकार्ड धारक आहेत त्यांना पंचनाम्याच्या आधारे प्रत्यक्ष झालेल्या नुकसानीच्या ७५ टक्के रक्कम किंवा जास्तीत जास्त रु.५०,०००/- पर्यंत आर्थिक मदत देण्यात यावी	राज्य आपत्ती प्रतिसाद निधीच्या दरापेक्षा अधिक असलेल्या वाढीव दराचा खर्च राज्य शासनाच्या निधीमधून करण्यात यावा. (लेखाशीर्ष २२४५२३८१)
१०	दुकानदार	• जे स्थानिक रहिवाशी आहेत, ज्यांचे नाव स्थानिक मतदार यादीत आहे व जे रेशनकार्ड धारक आहेत अशा दुकानदारांपैकी अधिकृत (नोंदणीकृत व महाराष्ट्र दुकाने व आस्थापना अधिनियम १९४८ खालील परवानाधारक) दुकानदार यांना पंचनाम्याच्या आधारे प्रत्यक्ष झालेल्या नुकसानीच्या ७५ टक्के रक्कम किंवा जास्तीत जास्त रु.५०,०००/- पर्यंत आर्थिक मदत देण्यात यावी	या बाबीसाठी होणारा खर्च राज्य शासनाच्या निधीमधून करण्यात यावा (लेखाशीर्ष २२४५२३८१)
११	टपरीधारक	• जे स्थानिक रहिवाशी आहेत, ज्यांचे नाव स्थानिक मतदार यादीत आहे व जे रेशनकार्ड धारक आहेत अशा टपरीधारकांपैकी अधिकृत (नोंदणीकृत व परवानाधारक) टपरीधारक यांना पंचनाम्याच्या आधारे प्रत्यक्ष झालेल्या नुकसानीच्या ७५ टक्के रक्कम किंवा जास्तीत जास्त रु.१०,०००/- पर्यंत आर्थिक मदत देण्यात यावी	या बाबीसाठी होणारा खर्च राज्य शासनाच्या निधीमधून करण्यात यावा (लेखाशीर्ष २२४५२३८१)

१२	कुकुटपालन शेडचे नुकसान	• रु ५०००/- इतकी मदत देण्यात यावी	या बाबीसाठी होणारा खर्च राज्य शासनाच्या निधीमधून करण्यात यावा (लेखाशीर्ष २२४५२३८१) .

मदतीची रक्कम प्रदान करताना संदर्भाधीन शासन निर्णयामध्ये विहित केलेल्या इतर अटी व शर्ती लागू राहतील.

२. राज्य आपत्ती प्रतिसाद निधीमधील विहित निकषाव्यतिरिक्त अथवा दरापेक्षा अधिक दराने देण्यात येणाऱ्या मदतीची रक्कम वरील विवरणपत्रात दर्शविण्यात आल्याप्रमाणे राज्य शासनाच्या निधीतून त्या त्या लेखाशीर्षखाली खर्च करण्यात यावी.

३. वरील मदतीच्या बाबीं व निकषा व्यतिरिक्त इतर बाबींच्या नुकसानीसाठी संदर्भाधीन क्रमांक १ येथील शासन निर्णयामध्ये विहित करण्यात आलेले राज्य आपत्ती प्रतिसाद निधीचे निकष व मदतीचे दर लागू राहतील.

४. पंचनामे करण्यात आल्यानंतर लाभार्थी निश्चित करण्यात यावेत. त्यानंतरच यासाठी निधी वितरित केल्यानंतर रक्कम आहरित करून लाभार्थ्याच्या बँक खात्यामध्ये हस्तातंरित करावी. सदर निधी अनावश्यकरित्या आहरित करून बँक खात्यामध्ये काढून ठेवण्यात येवू नये. लाभार्थ्याना मदत वाटपाची कार्यवाही पुर्ण झाल्यानंतर लाभार्थ्याची यादी व मदतीचा तपशील जिल्हांच्या संकेतस्थळावर प्रसिद्ध करण्यात यावा. तसेच लाभार्थ्याची यादी व मदतीचा तपशील केंद्र शासनाच्या ndmis.mha.gov.in या संकेतस्थळावरील प्रणालीमध्ये भरण्याची कार्यवाही जिल्हाधिकारयांनी करावी.

५. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक : ३३०/२०२१/व्यय-९, दिनांक ०९.०८.२०२१ अन्वये मिळालेल्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक क्रमांक २०२१०८१११३४४५९६२९९ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावांने,

(सु. ह. उमराणीकर)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव,मंत्रालय,मुंबई,
२. मा. विरोधी पक्ष नेता (विधानसभा/विधान परिषद), विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई,
३. महाराष्ट्र विधानमंडळाचे सर्व सन्माननीय विधान सभा/विधान परिषद सदस्य,विधानभवन,मुंबई
४. अपर मुख्य सचिव (वित्त), मंत्रालय,मुंबई,
५. सचिव (कृषी), कृषी व पदुम विभाग,मंत्रालय, मुंबई
६. अपर मुख्य सचिव /प्रधान सचिव /सचिव,सर्व मंत्रालयीन प्रशासकीय विभाग,मंत्रालय,मुंबई
७. सर्व विभागीय आयुक्त,
८. आयुक्त (कृषी), महाराष्ट्र राज्य, पुणे
९. सर्व जिल्हाधिकारी,

- १०. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) १/२, महाराष्ट्र, मुंबई/नागपूर,
- ११. महालेखापाल (लेखा परिक्षा) १/२, महाराष्ट्र, मुंबई/नागपूर,
- १२. संचालक, लेखा व कोषागारे, मुंबई
- १३. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी,
- १४. मा.मंत्री (मदत व पुनर्वसन) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- १५. मा. राज्यमंत्री (मदत व पुनर्वसन) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- १६. वित्तीय सल्लागार व सहसचिव, मदत व पुनर्वसन प्रभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १७. कार्यासन अधिकारी (म-११/म-३), मदत व पुनर्वसन प्रभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १८. वित्त विभाग (कार्यासन व्यय-९/अर्थ-६), मंत्रालय, मुंबई
- १९. निवड नस्ती (कार्यासन/ म-३).